

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDÉK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre . . . 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

A tisztujtás.

Vármegyénk közönsége f. hó 12-re tüzte ki a tisztujtást. Valószínűleg Alsófehérmegye tisztujtása lesz a legelső az egész országban s valamint itt, úgy a többi törvényhatóságokban is kevés változásra lehet számítani, még pedig kétségtelenül a közügy javára. A gyöngét kövesse a jó, a jót váltsa fel a jobb, — haladni kell! Es e haladást, fejlődést alig kívánják, meg oly követelőleg mástól, mint a politikai tisztviselőtől, kinek a társadalomban megfelelő helyet kell foglalnia, a fejlődő közélettel együtt haladni, együtt érezni, sőt többet: sokszor vezetnie is kell azon sokoldalú szolgálatok által, melyeket épen hivatala folytán tenni képes.

Bizonyára a választott tisztviselő nem lehet egyoldalú száraz bürokrata hivatalnok. Még az olyan hivatalnokot is, kinek személyes teendői nem terjednek túl íróasztala határára, mert nem kell a közönséggel érintkeznie, — jobban megbecsülik, ha a társadalom érdekei iránt részéről figyelmet, nemes irányú törekvései iránt pártolást tapasztalnak. A választott tisztviselőnek így járni el, mondhatni kötelessége. Am a társadalom se essék azután tulzása. Egyleteinek, különböző mozgalmainak vezetését, azok ügyeinek szolgálatát ne kívánja mindig csak a tisztviselőktől s ne követelje, hogy azok terhét, sokszor költséges teendőit rendesen csak a tisztviselő hordozza. A választó közönség, mely megfelelő állomásra emeli maga köréből azokat kikben megbizik, — ne végezze be nagy és fontos feladatát a választással. Egy testet képezzen mindég tisztviselőivel s a társadalom munkáiban együtt fáradjon, — áldozzon és haladjon.

Alsófehérmegye tisztviselői, hat évi pályafutás után visszatérnek azok körébe, kik bizalmukkal megajándékozták. Megtettek a lefolyt idő alatt a közérdekért annyit, amennyit erejük-höz képest tenni lehetett, sőt bizonyára megtettek volna többet és jobban, ha a viszonyok s az a-

nyagi helyzet engedte volna. A társadalom s a közélet terén mindenütt igyekezett megfelelni hivatásuknak, de ne feledjük, hogy vár megyénk az, ahol legtöbbet kell tenni minden téren, s vármegyénk az, ahol a teendők sokaságához képest, aránylag oly kevés erővel rendelkezünk. Hiszen hogy egyebet ne emlitsünk, a nem nagy, de tisztességes fizetéssel ellátott tisztviselői állomásokra is valóban csekély számmal pályáznak, hogyan jusson tehát mindenüvé jó erő, ahol közszükségeink még áldozatot és anyagi jutalom nélküli munkást kívánnak.

De reméljük e téren is a jobbat, és elvárjuk az új tisztviselőktől, hogy oly fáradhatlan buzgó munkásai legyenek vármegyénknek, mint az addigiek, de több siker szerencse kövesse az annyi fáradsággal lerakott alapon munkájukat.

Tisztviselői kvalifikatio.

A tisztujtás előtt gyakran halljuk emlegetni a kvalifikatiót, de azért kevesen veszik maguknak azt a fáradságot, hogy utánna nézzenek: miben áll az?

Az 1883. I. t. cikk szól erről részletesen, melynek, ha nem esalódunk, dr. Dárday Sándor volt a képviselőházban előadója, s mely lényegesen befolyt arra, hogy a közigazgatási pályára mind több intelligens elem lépjen, mivel ezáltal pályájukat biztosítottabbnak s a közigazgatás fejlesztését lehetőbbnek látták.

Miután azonban a törvény életbelépte alkalmával nagyon sokan voltak az állomásban levők közt olyanok, kik az előirt kvalifikatioval nem bírtak, gondoskodott a törvény átmeneti intézkedésül olyképpen, hogy kimondta, miszerint a törvény nem alkalmazható azokra, kik a törvény hatályba lépéskor akár kinevezés, akár választás útján nyert hivatalban tényleg szolgálatban vannak, vagy ha tényleg nem szolgálnak, azt kimutatják, hogy 1867. évi július 1-je után szolgálatban voltak, mennyiben ugyan a z o n s z a k b a n

kivánnak alkalmaztatni, s reájok nézve az eddigi fennálló törvények és gyakorlat irányado. Az ilyenek az illető szakban az eddigi mód és gyakorlati szerint elő is léptethetők.

A kvalifikatio tekintetében az alispán, főjegyző, valóságos és tiszteletbeli jegyzők, főszolgabírák és szolgabíráktól megkivántatik a) ügyvédi oklevél, vagy b) államtudományi, vagy c) jogtudományi tudorság, vagy legalább a jogi négy évi tanfolyamnak a fennálló szabályok szerint való bevégezése és az államtudományi államvizsgának sikeres letétele. Azokra nézve, kik a jelenlegi tanrendszert megelőzőleg végeztek tanulmányaikat, annak kimutatása szükséges, hogy az akkor fennállott rendszer szerint a teljes jogi tanfolyamot szabályszerűleg bevégezték s az előírva volt vizsgálatokat sikeresen letették.

A tiszti ügyészekről általában az ügyvédi vizsgának, az árvászéki elnöktől és ülnököktől pedig az államtudományi vizsga helyett a jogtudományi államvizsgának sikeres letétele kívántatik meg.

Szolgabírákká és közigazgatási gyakornokokká olyanok is kinevezhetők, kik a jogi tanfolyamot elvégezték ugyan, de az államvizsgát még nem, mit azonban egy év alatt kötelesek letenni, különben állásukat veszítik.

Fő- és alszámvevői állomásra a főgymnasiun, vagy főreáltanodai tanulmányok bevégezése és érettségi vizsgálat, vagy ezen főtanodákkal egyen rendű kereskedelmi iskola, avagy megfelelő katonai tanfolyam bevégezése, továbbá az állam számvevővizsga letétele kívántatik meg. E vizsga a hivatalba lépés után is letethető, de a kinevezés véglegesnek nem tekintetik, s ha 2 év alatt az illető nem teszi le a vizsgát, hivatalát vesztí.

A pénztárnoki, ellenőri és az árvászéki-könyvvezetői (közgyámi) állomásra pályázónak az érettségi vizsga letételét kell igazolnia. — A ki letette az államszámvevőtől a vizsgát, előnye van.

TÁRCZA.

Téli képek.

I.

Hideg, zimankos téli kép,
Viditni nem tud semmikép.
Sivár világa gondra hajt,
A lelkekre egyre felsőhajt . . .

Muló öröm a dal, virág,
A fény, mosoly — s mit élet ad.
Szerecsének percekig nevet . . .
Évekre hordjuk a sebet . . .

Megráz a lét, amint beszél . . .
Fejem felett süvölt a szél,
S szemembe vágja a havat:
„Fiam, csüggedni nem szabad!”

II.

Ablakomon jégvirágok,
Ablakomon ki sem látok.
De bejut a szél valahol —
Csak a szegénynek zakatol.

Palotákban forr a kedv — ár,
Télben is csak rózsákban jár . . .
De ez sem tart el sokáig —
A kedv is pihenni vágyik . . .

Megpihenni de — hiába!
Ilyen nincs a patikába . . .
Egy hiányzik, egy untatta:
A kunyhók szelid nyugalma.

III.

Süvölt a szél, kedve tartja,
A gazdagot nem zavarja,
Érez bőséget, melegot,
Fülöslegből tart sok e b e t.

Három lépésnyi távolban
E m b e r haldokol a hóban . . .
azt zugják a fagyos szelek:
Könyörtelen szív ölte meg!

Fülett Sz. Lajos.

Az Imre első tiszteletdíja.

— Rajz. —

Mert könnyebb volna megmondani, mi különbség van az én Imre barátom meg magam között, minthogy mi hasonlatosság. Egyszerűen azt felelném: semmi; mivel azonban nekem őt be kell mutatnom, kénytelen vagyok a hosszabb utat választani, recommendozván lehetőleg minden oldalról. Nem hiszem sértve érezné magát. Nem is olyan természeti; őh ő egy egészen jó fiú! De különben is, a minap ir nekem s így szól levelében hoz-

zám: „Mikor magamat teveled összehasonlítom, önkénytelen a csizmadia inas jut eszembe, ki a számár, meg a rendőr közötti különbséget akarta megmagyarázni, — de hirtelen éppen egy rendőr csipte nyakom s ő bevalotta ijedtében, hogy: igenis, nincsen semmi különbség” — Így ír.

Már most uraim! tessenek jól ide figyelni.

Az én Imrém „300 frtos” ember, ez értéket kétszeresen emeli azon körülmény, hogy szabad lakása is van. Csak olyan lakás az, melyben nagy kedvvel tanyáznak a penész, a béka-gomba s más feleletélegesség „rejtvenőszök”. Ha más laknék benne, orvosilag bezárnák . . . de neki jó. — Akkurátosan így vagyok én is — Azután ő is úgy gubbaszt reggeltől egy szobában — melyből mások kizsoritották az ózont, mint én; ő is úgy reméli — mit reméli? Hiszi szentül, hogy: „még jönni fog, még jönni kell egy jobb kor” — mert: az nem lehet, hogy keservben aynyi hü kebel — ő, meg a felesége meg a hat gyermeke kebele — szakadt meg”, ha nem is a honért, hát, hogy legyen egy kis ruha, és hetenként egyszer husleves. Ezt ő is úgy hiszi. Egy kis ügyesség, albiróság, nos! olyan nagy csuda lenne az: törvényeséknél, esetleg a táblánál valami? Hiszen az nem lenne olyan nagy csuda. Oh erre már számos példák vannak; nincsen abban semmi: igenis természetes. Ezt ő is úgy hiszi, amint jó magam remélem . . . de hát mit is remélek én voltaképen? Bizony megvallom, magam sem vagyok egészen tisztában, de meg ebben a tekintetben Imre sokkal szerencsésebb. Egyszer a mi hivatalunkon nem szokás miniket léptetni elő — (inkább mást előnkbe) aztán meg számítgatom magamban s az egy tanfelügyelőségen kívül alig van valami, a min megakadhatna a szemem. Ezt találok olyannak, — és találják mások is. — mit is könnyű érteni akármilyen kétlábú emberek. Hát a szép jövőre mindketten számítgatunk, ebben nincsen semmi különbség.

Továbbá: ő is épen úgy hiszi magáról, hogy el-

jön az idő, — ha ugyan még el nem jött. — mikor jól fog hangzani neve az irodalomban: amit velem bajos volna elhitetni, hogy ne szorult volna belém egy darabocska Mikszáth Kálmán. Itt is tökéletesen egyformán állunk. Irunk mindketten vorasztó törtérikat, nevezetes tárczákat, aztán üldözünk vele vidéki és nem vidéki szerkesztőt. Hanem abban már nem vagyunk hasonlók — és ezt kérem jól megjegyezni, — hogy: mióta fogasztom a tintát (bizony pedig már néhány éve) nem akadt egyetlen ember, ki azt mondta volna nekem: nesze Pista két garas, ezt a tárczáért, vegyél rá magadnak egy kuba szivart; nem akadt ilyen ember. Egyetlen egyszer állottam közel, hogy szinte nyertem 25 frankot: azt is elhunveztködtá Szász Béla, — legyen lelke rajta; de Imre, ő egyszer nyert 10 frtot, — mond: tiz pengő forintot. Igenis: tiz pengőt.

Valami irodalmi pályázatot nyerte az utolsó díjat. Én hiszem, hogy máltó lett volna az elsőre, — sőt maga is hitte ezt. „De édes Pistám — írja nekem — semmi befolyás, egy névtelen név . . . csudálom, hogy erre is méltatták.” Ugy is volt; magam is csudálom.

Ő még is csak előnyben van. Az én húságom pedig nem volt annyira sértve, hogy ezért neki ne gratuláljak, mire ő egy hosszú levellel felelt. De arra már hiu vagyok (nem csuda, nekem is csak egy a két fülem közt van a fejem, mint másnak) hogy azt a levelet ide irhatom.

„Ma küldötték el a 10 frt pályadíjat — írja Imre. — Isten! mennyit terveztünk a szegény feleségemmel: ezt veszünk, azt veszünk. Példának otárt, itt van a tél s nekem egy szál téli eszímám nincs. Hát nekem van egy tisztességes ruhám? zsembel vissza az én feleségem — s láttam, hogy szegénynek a könny kiesett a szeméből — az utcára is szegyelek kimenni. A mántlim már van tiz éves, még tavaly előtt kiment a divatból, senki sem visel olyat, mindenki engem nevet benne. Hát a kalapom? Nem én forgatom minden öszszel ki, aztán

A jelzett állomások közül a számvevői és árvászeki könyvvezetői állomások főispáni kinevezés, a többiek választás útján töltenek be.

Az alsófehérmegyei történelmi régészeti és természettudományi társulat közgyűlése.

Egy nem épen kedvező kilátások között alakult megyei egyesület tartotta f. hó elsején Gyulafehérvárt közgyűlést, mely örömmel győz meg minket arról, hogy komoly törekvés és buzgalom minő eredményeket képes létre hozni.

Elnöki megnyitó beszéd.

Tisztelt közgyűlés!

Egyesületünk komoly tudományos működéseinek harmadik évébe lépett át.

Két év rövid időszak ugyan egy egyesület életében, de mégis elég hosszú arra, hogy véleményem lehessen. megállapítani azon tekintetben valyon helyes irányt követ-e működésében, komoly munkásságot fejt-e ki, kitűzött célja elérhetősége s következésképp érdemes a közönségnek pártolására.

Mind ezen kérdésekre a feleletet megadhatják évkönyveink, melyekben a választmányok tevékenysége s egyes tagoknak önálló dolgozatai közre vannak adva; véleményét belőlők mindenki saját felfogása s belátása szerint alkothatja meg magának s részéről tekintetben meg kell hajlani a közönség bírálatára előtt, — azonban mint szeretett megyénknek hű fia óhajtanom kell, miszerint határain belül a tudományos törekvések ne tekintessenek olyan koros kinövésnek, melyektől hideg közönyt forduljanak el lakói — hiszen a természet maga oly változatos és bájos alakzattal ruházta fel megyénk területét, hogy csak annak szemlélése is a kutatás érdekét felkelti a mívelt szemlélőben s annyi kincset halmozott össze a föld méhében miképp már a hatalmas Róma is hajdan fiainak vért áldozta azoknak birtokáért.

Da van azonkívül megyénknek gazdag állat és növény világa s van kiváló érdekes történelmi multja.

Azon különböző korszakbeli leletek melyek olyan gyakran és megyénk majdnem minden részében kerülnek napvilágra, régen eltűnt népek létezéséről tesznek tanúságot, a még most is részben fenálló váromok maradványai, lefolyt véres események, dúló harcok lezajlását hirdetik, s volt idő, mikor az erdélyi fejedelmek korszakában szűkebb hazarészünk ügyeit böles vagy könnyelmű fejedelmek megyénkben s épen Gyulafehérvárt intézték. — s ha az elszórtan lévő leletekben szorgalmasan után kutatnánk számos oly historiai tény deríthetnének fel, mi felvilágosítana történelmünkben még sok homályos hézagot, és van jelenben megyénkben három virágzó tanintézet szakképzés tudós tanárokkal s vannak megyénknek számos felvilágosodott s a mivelttség magas színvonalán álló lakói s mind ezeknek daczára engedjük-e meg, hogy a találandó jeleket ezután is elkallódjanak vagy külföldre vándorol tanak, mint ez eddig oly gyakran történt? engedjük-e

meg hogy esetleg idegenek tanulmányozzák s írják le megyénk természeti érdekességeit és ritkaságait? hagyjunk továbbra is hideg egykedvűséggel az elszórtan található okmányokat nyúgton heverni vagy épen megsemmisülni míg majd idevetődik vagy egy ahoz értő külföldi buvár s leírja idegen országban, idegen nyelven a megyénk területén lefolyt egyik vagy másik nevezetesebb történelmi eseményt, hogy legyen mire hivatkozni majd magyar nyelven is? — és kényelmes nyugalomban várjuk míg hozzánk vetődik valaki, ki az itt talált leletek nyomán felvilágosítást adand megyénk területén tanyázott népek létezéséről?

Ezt, tisztelt közgyűlés! nem lehet megengednünk, nekünk kötelességünk magunknak is munkálkodni, s e téren minden csekélyebb munka is hasznára válland a tudományunk és becsületére nemzetünk jó hírnevének, — ezért egyesületünk fennállásának hazafias létjoga van, s azt pártolni, támogatni a megye minden intelligens tagjának kötelessége, — nekünk pedig, kik azt eddig fenntartottuk, kétszeres kötelességünk mellette odaadással kitartani, a nehézségektől vissza nem riadni, a munkába az eddigi buzgalmat tovább is fejleszteni, mivel a legnagyobb tölgly is előbb csak kis csira volt s nem kétlem, miképp buzgalomunk rendre megyénk valamennyi mívelt tagját társulatunknak megnyerendi s idő multán egyesült erővel fejleszthetendjük a már pár lombot hajtott szerény egyesületnek szép gyümölcsöket érlelő terebélyes fává, minek reményében második közgyűlésünket megnyitottnak nyílvánítom.

A közgyűlés lefolyása.

Délután négy órakor megtelt a városbáz nagy terme helyi és vidéki tagokkal, helyi és vidéki férfi és helyi nővendégekkel. Az elnöki megnyitó beszédet Csató János kir. tanácsos alispán s egyleti elnök a legnagyobb figyelem között olvasta fel s éljenzések között fejezte be, s rögtön erre örömeinek adván kifejezést, hogy egyesületünk munkálkodását a nők is érdeklődéssel figyelik meg: a jelenlevő hölgyeket a közgyűlés nevében üdvözölte. Utána Veszely Károly kanonok és borbándi plébános olvasta fel értekezését melyben Dr. Temesvári Jánosnak a társulatnak első évkönyvében megjelent „Hol verte meg Hunyadi János 1442-ben Mező béget? című dolgozatát bírálja s s vele ellentétben érveket hoz fel arra, hogy a döntő ütközet nem Szeben, hanem Szentimre környékén történt. A golgozat a halgatóság érdeklődését egész teljességben felkeltette s a figyelmet teljes mértékben lekötötte. Érvelései megragadják a laikusok publicum gondolkodását, s a meggyőződést a felolvasó meggyőződéssel egyesítik, de hogy a történelem kritikája előtt mennyire fogják megállani a sarat, ahoz mi nem szólhatunk.

Ezek után a titkár felolvasta a hunyadmegyei testvő egyesület elnökének grf. Kuun Gézának következő táviratát: „Fogadja az igen tisztelt közgyűlés a hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat legmelegebb üdvözlését.“ E szíves üdvözlésnek hatását kiki elképzelheti magának. Megkettőzött figyelemmel hallgatta most a közgyűlés a titkár igen csinosan összeállított jelentését, melyből az

évi működés képét megnyugtató kidomborítással tekintette át s éppen ezért iránta sem volt fősvény az éljenzésekkel, elhatározván egyuttal, hogy az elnöki megnyitó és titkári jelentés a jegyzőkönyvbe felvéssenek s a jövő évkönyvben közöltesse.

Ezzel kapcsolatban Teleky József vidéki tagtársunk szólalt fel, meggyőzőleg magyarázván a közgyűlés előtt annak szükségességét, hogy a közgyűlés bizottságokat szervezzen. Alsófehérmegye különböző vidékeire, kik mint az egyesület apostolai munkára lelkesítsék a vidéki tagokat s a vidék intelligens elemeire hatással legyenek, hogy azokat a czélnak megnyerjék; főképpen pedig, hogy az olyan helyek kincseit, melyek a vidék előtt ismeretesebb az egyesületnek szerzhessék meg, mert mint ő lelkesedése közben megjegyezte, az idealizmus a vidék embereiben még nem halt ki s számosan vannak, kik a megye ezen irányu munkáit szívesen fogadják s lelkesen segítkeznek mindabban, mivel az egyesületnek hasznára lehetnek. És így az egyesület mind erkölcsileg mint anyagilag gyarapodni fog.

A gyűtemények s a könyvek tárgyának megvizsgálására kiküldött bizottság ezeket a kellő rendben s a szaporodást a viszonyokhoz képest jelentékenynek találta.

A pénztár vizsgáló bizottság azt szabályszerűen vezetettnek jelentette ki s a pénztárt 635 frt 67 kr. bevétellel, 274 frt 12 kr kiadással 361 frt 55 kr pénztári készlettel melyből 255 frt tőke s 106 frt 53 kr készpénz készlet, lezárta. A közgyűlés a kimutatást helyesnek találta s a következő költségvetést fogadta el:

Bevétel 1) A mult évről áthozatal 106.55 frt, 2) 730 frt hátralékból 300 frt, 3) 150 tag 1890 évi díjak. (450 frt) 300 frt, 4) 1405 frt alap utáni kamatból 60 frt, 5) Adományokból 50 frt, összesen 816 frt 55 kr.

Kiadás 1) 1889 évi évkönyvre 186 frt, 2) Nyomatványokra és levelezésekre 40 frt, 3) Ásatásokra 109 frt, 4) Tagsági díjra az orsz. régészeti egyesületnek 5 frt 5 kr, 5) Vásárlásokra 50 frt, 6) Előre nem látható kiadásokra 50 frt, összesen 441 frt 5 kr.

Veszely Károly tag egy fizetés munkájának több példányát elárusítván azt azon czélzattal adta át az egyesületnek, hogy az összeg takarékpénztárilag kamatoztassék addig, míg mozgalom fog megindulni Hunyadi emlék állítására, mert nem ritka eset, hogy egy kis görgöteg megindítván, az igen nagygyá női ki magát.

Végül a társulat nagy örömeire kedvező lendületet adott a közgyűlés a félben szakadt ásatások ügyének is. Most hogy a társulat pénzügye javult az ásatások folytatását elhatározta s arra régi megbízottait. Ávéd Jákót és dr. Cserni Bélát ismét felkérte.

Legvégül pedig a választmány negyede kisorsoltván, a következő tagok választottak be, Zsakó István, dr. Náthán Bernát, Kádár Miklós, Sárdy Miklós, Roska József, Shánta János, Teleky József, Zalathnai polgári kör. Boer Béla, Képes Ferencz.

LEVELEZÉS.

Verespatak, 1889. december 3.

Válasz „egy mérsékelt ellenzékinek“.

A „Közérdek“, 47. számában közölt levelemet, az „Erdélyi Híradó“ 281. száma egy „mérsékelt ellenzéki“ által irt cikkben oly szinben akarja tüntetni, mintha az valótlanosságokat tartalmazna; Engedje meg a tte Szerkesztő úr, hogy ezen cikkre egy pár sorban válaszolhassak.

Azt írja a t. mérsékelt ellenzéki úr: „Nem vagyok hívatva arra, hogy „Közérdek“ verespataki levelezőjének írásbeli stíljét elbíráljam, hiszen mindenki úgy ír a mint tud s abban a helyzetben sem vagyok, hogy az egykalap alá vont „uagyító, kohó, csörgő, jók a bányák, szerencsétlenségekre“ mint a verespataki levél többi részleteire meg jegyzést tessek. —

Ezek nem is érdekelnek. Kétszer még el sem olvasnám! Hát ezekre csak azt mondom: Köszönöm, hogy „mérsékelt ellenzéki“ úr írásbeli stíljemet nem veszi bírálat alá, s az még szebb tőle, hogy ő maga is elismeri miszerint arra nem hívatott s hogy mindenki úgy ír, amint tud. Azt hogy őt a többi „egy kalap alá vont“ verespataki dolgok nemérdeklék, ha nem is írná — elhiszem.

Kétszer pedig levelemet elolvassia stíljeteimre volna, mivel azt az, első olvasásra is — mint látszik — igen jól megértette, tehát ne fárassza magát.

Fájt a t. mérs. ellenzéki úrnak levelem azon passusza mely a megyebizottsági tagok választásáról szólt különösen pedig az fájt, miért győzött e választásnál a szabadelvű párt! Pedig ezen fájdalomt meg nem szüntethetem mert az említett passusban foglaltakat most és mindig fenntartom!

Abrudbányán lehet köztudomású dolog, hogy a „mérsékelt ellenzék“ statistikailag mutatta is ma még erősebb, mint a szabadelvű párt“, de „hazában“ nem. Nem, mert „hazám“ választói jól tudják, miszerint a szabadelvű párt most is erősebb mint mér. ellenzéki. A statistikát ezen állításom bizonyítására már azon oknál fogva sem ajánlom, mivel midkét párt, — de különösen a mér. ellenzéki — oly választókat tart maga pártjából, kik épen ellen-

lesz belőle téli, tavasszal vissza akkor lesz nyári; csak hogy ám nem álja már a sok forgatást. A helyett is új kelene. Hanem hát hiszen magamat csak valahogy kerültném, de a gyermekeim, a szegény gyermekeim!

Bizony édes Pistám, igaz van a szegény feleségemnek. Mikor a gyermekeimre nézek, magam sem tudom, mit tegyek ezzel a tíz forinttal. Itt van p. l. Juliska; ő a legnagyobb, már iskolába jár, de még nem tudunk felsőcskét venni; ugy adjuk rá az anyját. Hanem az igen nagy neki. Az uja olyan hosszú, felét fel kell gyúrni a karjára; a dereka meg leér az ináig —, szegyenlem de mit csináljak? Papucskája — az csak volna, adott a járásbíróé egy viseltet — nekők is van egy akkora fiuk hát papucskája volna, de nincsen a szegény Zsuzsikámnak. Oh hogy sajnálom a drága jó leánykám! Esik kétségbe az iskola után, de nem mehet ki a házból; egész nap ott ül a kemence mellett, azt mondja fázik a lába, ha távolabb megy. Gáborkámnak van egy jó inge — igaz egyébb nincs de hát ő még, aztán fiu; hát erősebb, inkább kirbirja; de már Jenőkének és Piroskának csak egy köntöse van, mikor az egyik ki akar menni, addig a másikat lefektetjük — nincs más mód. Asztalnémünk sincs, csak három villánk van, ugy eszünk vele rendre, de melyik egyik elébb? — Én rendesen az utolsó vagyok, aztán nem is marad semmi. Egy kis butor is elkelve, de arról nem beszéllek neked —, azt magad láttad már, van a helyett annyi mindenféle. Itt van a cseléd. Azt tartanom kell, csak hogy ma holnap nem kapok, mert a mult évnek is ados maradtunk. Kaszinó-díjra nem tellik, így magam rendelék lapokat, de utó-fizetésre nem adják, egy hét mulva mind beszűntetik. A jótékonyságról ne is beszéljünk; a nőegyletnek, székelyegyletnek, kulturegyletnek, vörös ker. egyesületnek; menház egyesületnek miért nem vagyunk tagja? azt kitalálhatod; csak egy egyesület virágzik nálam, melynek tagja vagyunk én s az egész családom, ez: „a rongyos egyesület“. Ez krtellik belőlünk aztán meg is felelünk az egyesület címének híven. Mit

csináljunk a tíz forinttal? Adjál tanácsot. Mi nem tudunk megállapodásra jönni — már három nap egyebet sem csináltunk a feleségemmel. Nem tudunk megállapodásra jutni: mindenik olyan fontos. Mindenik mindenik. —!

Ilova tegyem a tíz forintot!

Tegnap este beállit hozzám az öreg tiszteltes. Egy összeesett kis ember egy tiszteltesben megöszült Memon szobor. Vele volt a szolgabíró, ő sem fiatalabb legény. Oh ha láttad volna őket! Ugy szeretem ezeket az élő oqzlopokat az elmúlt idők beszélő szobrait! Ugy szeretem. El nem képzelhetem mi járásban vannak. Hanem ők megmondták, az öreg tiszteltes állott elő. Egy egész hosszú beszédet mondott — de bizony már nem emlékszem mindenre. Tudom ugy kezdődött: Kedves öcsém uram — aztán a szegény eklézsiánkat, istennek elhagyott házát emlegette — azaz hogy nálunk nincsen is — tehát jövöben —, igen. A nélkül nem lehet. A jóságos istennek házát, az élet küzdelmeiben kifáradt léleknek hajlékot; bizony hajlékot egyházunknak, szent vallásunknak kedves öcsém, öcsém uram, csak most erőltessük meg magunkat! Szegény eklézsiánk nem kér több áldozatot — de most a könyörülő lelkekhez fordul —. Itt van ez az iv öcsém uram —, sziveskedjék valamit, itt a tekintetes főszolgabíró ur 50 frtot, a gondnok ur is 50 frtot — magam szintén, a tanító ur . . . : nó ő is adott meg vagyunk elégedve . . . öcsém uram is —.

Most kitaláltam hova tegyem a tíz frtot; ot van már, beleírtam a tanító után.

Eddig az én Imre barátom levele. Hanem aztán azzal ugy is befejezte az én én Rajzomat — hogy nekem épenséggel semmi hozzátenni valóm nincs.

Szerkesztő urak! ki fizet az én társamért tízforintot?

Csulak Lajos.

itással tekint-
vény az öljén-
ki megnyitó és
ene s a jövő

leki tagtársunk
közgyűlés előtt
bizottságokat
vidékeire, kik
ütsék a vidéki
ással legyenek,
pen pedig, hogy
lőtt ismeretesek
t ő lelkesedése
ék embereiben
a megye ezen
esen segédkez-
nyára lehetnek.
nyagilag gyara-

nak megvizsgál-
rendben s a
kenyek találta.
szabályszerűen
635 frt 67 kr.
frt 55kr pénztári
53 kr. készpénz
tatást helyesnek
a el:

106.55 frt. 2)
1890 évi díjak.
kamatóból 60 frt.
frt 55 kr.

2) Nyomtatvány-
kra 109 frt. 4)
tnek 5 frt 5 kr.
tható kiadásokra

munkájának több
zattal adta át az
árilag kamatoztas-
ni Hunyadi emlék
gy kis görgeteg
si magát.

edvező lendületet
ások ügyének is.
vult az ásatások
egbizottait. Ávéd
gyede kisorsoltat-

Zsakó István. dr.
y Miklós, Roska
Zalathnai polgári

S.
1889. december 3.
ellenzékinek."

szólt levelemet, az
érsékelt ellenzéki,
tüntetni, mintha az
meg a ts Szerkesz-
válaszolhassak.

úr: „Nem vagyok
pataki levelezőjének
enki úgy ír a mint
t, hogy az egykalap
bányák, szerencset-
bbi részleteire meg

t még el sem olvas-
t: Köszönöm, hogy
letem nem veszi b

ő maga is elismeri
ndenki úgy ír, amin-
p alá vont" verespa-
írna — elhiszem.
nia szükségtelen vol-
— mint látszik —
magát.

velem azon passussa
ásáról szólt különös-
választásnál a szabad-
nem szüntethetem
kat most és mindig

dolog, hogy a „mér-
is ma még erősebb,
n" nem. Nem, mert
nt a szabadelvű párt
ki. A statistikát ezen
fogva sem ajánlom,
a mérs. ellenzéki —
nek, kik épen ellen

kező elveket vallanak, hanem ajánlom tegyen e két párt
próbát egy új képviselő választásánál! Ez alkalommal ki-
tűnnék kinek van nekem? avagy „mérsékelt ellenzéki“
úrnak?

Megegyi bizottságtagok választásánál az abrudfalviak
nem sok „vizezt“ zavartak, mert összesen csak kilenczen sza-
vaztak velünk. Ha tehát ezek ki is maradtak, avagy a
mérsékelt ellenzékkel is szavaztak volna, még is a sza-
badelvű párt lett volna a győztes.

Hogy a választás oly napra tételt, mikor Topán-
falván országos vásár volt, az nem a szabadelvű párt, de
még az ezen választást elrendelő megye hibája sem.

Kitűnik az abból, mert az egész megyében ezen nap-
ra volt kitűzve a választás, és miérettünk, de különösen
a mérsékelt ellenzéki párt“ kedvéért nem tették a választ-
tást másnapra azért, mert egy más megyéhez tartozó köz-
ségben a választásra kitűzött napon országos vásár tartatik.

Különben a „mérs. ellenzéki“ úr megnyugtató végett
tudomására hozom azt hogy nemcsak 22 mérsékelt ellen-
zéki, hanem 30 szabadelvűpártit is tartott vissza a választ-
tástól ezen vásár, és más ok (különösen a székérhiány)
mert éppen enapi verespataki polgár nem gyakorolta e
napon törvényadta jogát.

Hogy miért nem irtam azt ki, miszerint a választ-
tástól egy mérsékelt ellenzéki választó — bárha szavazat
joggal bírt — erőszakosan eltiltatt? hát azért nem, mert
az egyszerűen nem igaz. Egyetlen egy választó szavazatát
nemfogadta el a választás elnök, azon oknál fogva, mivel
az illető akkor és most is csodálatos állott és áll.

Még volt egy „erőszakos eltiltás“ akkor, midőn egy
abrudbányai és mérsékelt ellenzéki elveket valló lelkes
honleány — ki férje helyett akart leszavazni a választási
elnök által visszautasított. Ha kivánsi a „t. mérsékelt
ellenzéki“ úr hogy kivolt kérdezze meg pártjához tartozó
Persián urat, ki előttem figyelmeztette az igen tisztelt
honleányt, hogy szavazatát nem fogják elfogadni.

Ezen erőszakosságokra megjegyzem, hogy a ki vá-
lasztási elnök Rákósy István urat ismeri, ki egyike a leg-
jellemebb, törvénytudó és tisztelő férfiaknak, kit min-
den munkájában, tetteben a legnagyobb lelkiismeretesség,
pontosság és őszinteség jellemez, az — ezen általános
tisztelt férfiuinak — soha erőszakosságot, törvénytörést,
vagy más ilyest — szemére nem vehet.

„Győzelmünk árjában úszva“ nempanaszok irtam,
„hogy a mérsékelt ellenzéki választójegyzőjeikre egy ve-
respataki nevet nem irták“ hanem irtam: jellemzésül.

Legyen meggyőződve a „t. mérsékelt ellenzéki“ úr
hogy én sem a választás előtt sem azután megjíjvedve nem
voltam s nem vagyok, mert azon megjegyzést nem szem-
élyemre vonatkoztattam; mert engemért megiszteltetés
— nem kerestem.

Azt írja továbbá: Akarja tudni miért volt ez úgy
tervezve? Azért mert a kiket a t. levelező úrök választot-
tak, még a magok érdekét védeni nem jelennek meg a
közigazgatási gyűléseken; nem hogy a mi érdekeinket vé-
delmezni óhajtanák.

No, köszönöm szépen azon „érdekvédelmezés“, a mi-
a mérsékelt ellenzéki párt jelöltjeik megválasztásuk eseté-
ben velünk szemben irkítottak volna! Hogy milyen jó
indulattal viseltek nekünk: verespatakiak iránt kitűnt
a szavazó czédulákból, melyek minden szó vagy írásnál
fényesebben beszélnek.

A „mérsékelt ellenzéki“ úr parancsára, arról is írok
hogy kik lettek verespatakiak közül a központi bizottságba
beválasztva. A postol Alajos és Raffay Zsigmond urak, kikről
biztosan tudjuk, hogy Verespatak érdekeit szívőkön vise-
lik és hogy a mi pártunkhoz tartoznak.

Ha Verespataknak beleszólása lett volna ezen választ-
tásba, hiszem és a „mérsékelt ellenzék“ úr is meglehet
győződve, hogy több ily polgár jutott volna be a bizott-
ságba, de így, hát azt választották be, a ki önöknek tetszet.

Hanem — azt hiszem — eljön majd azon idő, midőn
a központi bizottság választásánál Verespatak is elfoglalja
az őt joggal megillető helyet, és abban tevékeny részt-
vehet, majd akkor tennék — hagyóznak — győzelmük-
kel büszkélkedni.

Még csak annyit — s ez már kevés — ne vonja e
a „t. mérsékelt ellenzéki“ úr tölem mint adófizető és sza-
vazó polgártól abbéli jogomat, hogy a pártarcokhoz hozzá
szólhassak, dacára annak — mint megjegyezni tetszett
— sem elnök, sem képviselő nem vagyok, mert ez nem
csak ezeknek kizárólagos joguk — s az nem is lehet, mert
őket is mi választjuk, hanem minden választópolgárnak.

Hogy: „változatosságot nem kíván, hiszen egy ka-
lapalatt, most is hat fejet lát“ arra esk az mondom:
hogyha kívánna sem teljesiteném, mert úgy írok ahogy
akarok, arról pedig, hogy oly jó szeme van hogy egy kalap
alatt hat fejet lát, — nemtehetek. —
Jánky Kálmán.

Városház szintermébe, 1889. november, 30.

Szerkesztő urak! Nyiltan kijelenttem, hogy nem
vágom a halhatatlanságra. Nem én. De még is sérti
lelkemet az a megszámlálhatatlan sajtóhiba, a mi mult-
kori referádámat a szó teljes értelmében porrá tette.
Kegyelmet kérek annak, minden „Suhancz“-tól.

Ezerszerese, hogy nem szombaton jelent meg
az a cikk. Akkor bizonyosan nem tudtam volna oly
nyugodtan oda támaszkodni a szinterem ablakához,
várva leve a n. é. közönség feljövételét. Nem ért
semmit. Az ablak fája mellett csak amúgy süvített a
levegő, mint Hoch gróf czérnahangja az országházban.
Meg feküdtem 3 napig, hogy szárajbon a Kiss Károly
lelkiismeretén, a ki bizony segíthetne rajta. A mig ott
zsörtölődtem magamban az örök ifjú urra, addig a ház
megtelt zsuflóság, dacára a meglehetősen feleségizott
helyáraknak. Városunk iparosságának színe java volt ott.

Valóban városunk iparos betegséggyőző- és önképző
egylete Ince István elnökle alatt számottevő hangver-
senyt adott s ezért méltán illette volna meg nagyobb
pártolás is.

Az a négy szavallat, melyet Albrechtovits A. és
Veress Zsuzsa kisasszonyok, Csató Karoly és Furka
Mihály uraktól hallottunk arról tesz bizonyosságot, hogy
egy év alatt sokat haladtak. Iennének némi kifogásaink
a gestálás és a költemény megválasztására nézve, de
mert így is többet nyujtottak, mint a mennyit vártunk,
isztelettel hallgatunk.

A szó után legnagyobb szerepe dálnak jutott. Az
iparosok dalköre, mely női, férfi és vegyes karból áll, egy
év alatt ugy megizmosodott, hogy nem csak én, de az
egész közönség osztatlan tetszése között adta elő egyes
piseit. Ez az elismerés illeti Szabó Árpádot is, kinek
népdalait megújrázták. Kifogás alá, talán csak a megvá-
lasztás esik, ki hinné el neki, hogy a szószékben álló
pap sohasem feledné el őt, ha látná?

A hangverseny fénypontját a Thót Róza k. a. és
Ungár Gyula duettje képezte. Bármily körülmények
között dicséretet érdemelnek bár a férfi hangja kissé
fájlózott volt. De így is kijutott bőven az elismerés
Megújráztatták és többször kitapsolták a lámpák elé.

Az előadást tánc követte, mely a késő reggeli órák-
ba nyult. A négyeseket 50 — 60 pár járta nagy animó-
val.

A viszontlátásig a thea estélyen!

Mefisztó.

— **Előfizetésre kérjük fel lapunk t. barátait
és pártolót.** A közönség érdekeit őszintelenül kíván-
juk szolgálni, sőt áldozatot is hozunk, de viszont remél-
jük, hogy a t. közönség törekvéseinket méltányolni és
támogatni fogja.

Előfizetési árak:

Egy évre 4 frt Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.

* **Rendkívüli kedvezmény lapunk előfizetői részére.**
40 kötet regény 40 forint helyett 10 forintért. Hogy lapunk t.
előfizetőit a téli hónapokra érdekes olvasmányokkal ellássuk, viszon-
áldozattal szerződöttünk egy fővárosi kiadóval, ki az általa kiadott
legújabb regényeiből — mind a legjelesebb íróktól — egy kis
késletet előállítási áron bocsátott rendelkezésünkre. Magunknak
ebből külön hasznót nem óhajtunk, hogy t. előfizetőinknek ebben is
szolgálatot tegyünk ugyanily potom olesó áron bocsájtsuk ezeket t.
előfizetőink rendelkezésére. De csak korlátozott számú példányokkal
rendelkezvén, előfizetőink saját érdekében a megrendelések gyors
beküldésére kérjük, mert ez olesó árak mellett = 1 frt bolti árú
kötetet 25 krajczárért! — Kis könyvkészletünk előreláthatólag rövid
idő alatt ki fog fogyni. 10 frtért megrendelhető a következő 15
regény, összesen 40 kötet. (A könyvek újak, tiszták, felvágatlanok.)
Hugo Victoról „A párisi Notre-Dame templom“ (képekkel) 5 kötet.
Hugo Victoról „Egy halálra ítélt utolsó napja“ (képekkel) 1 kötet.
Hugo Victoról „Claude Gueux“ (képpel) 1 kötet. Claretietől: „Noris“
3 kötet; Dumas Sándortól: „A jónő“, 1 kötet. Montepintól: „Gyilkos
királynő“ 4 kötet. Motepintól: „A tolvaj leánya“ 3 kötet. Montepintól
„Valentine férje“ 3 kötet. Motepintól. „A szép özvegy“ 2 kötet.
Richebourgól: „A szép énekesnő“ 3 kötet. Saunieretől „Tengeri
dráma“ 2 kötet. Szirventől: „Két férfi“, 2 kötet. Zaccenotól „Egy
szép nő regénye“ 5 kötet. Woodtól „A vörös nyakkendő“ (képpel)
5 kötet. Wilkie Collinstól „A Vörpad“ (képpel) 3 kötet. Mind a 15
regény (összesen 40 kötet) egyszerre rendelve 40 frt bolti ár helyett
csak 10 frt. E regények külön is megrendelhetők kötetenként 35
krajczárral. A megrendelések kiadónivalunkhoz intézendők. „Közér-
dek“ szerkesztője.

VEGYES HIREK.

— **A m. tisztujítás alkalmából** figyelemzetjük
mindazokat, akik a választás alá kerülő tisztviselői álló-
másokra pályáznak, hogy a kijelölt bizottsághoz intézen-
dő folyamodásaitak irásiban adják be főispán ur ő mlgá-
hoz, mielőbb, legkésőbb: a közgyűlés megnyitásáig.
Akik jelenleg nincsenek állomásban, valamint azok, kik
más állomásra kívánják pályázni, az 1888. I. t. cz. által
előírt kvalifikációt okmányilag is igazolni tartoznak.

— **A megyei történelmi, régészeti és termé-
szettudományi társulat** küldöttségileg tisztelgett f. hó
1-én Csató János alispán vezetése alatt L ó n h a r t F e r e n e z
püspök, társ. védnök ő mlgánál, halás köszö-
netét fejezve ki némes áldozatkészségéért, s azon kegyes-
ségért, miszerint a római fürdőnek, a mult évben oly
nagy erőfeszítéssel végzett ásatási költségeit majdnem
fele részben viselte. Ő miga, bár gyöngékedett, igen
szívélyesen fogadta a küldöttséget s biztosította további
pártfogásáról.

— **Kinevezés.** Vincenti Lajos a nagyenyedi kir.
jarásbíróshoz albiróvá nevezettet ki. Örvendünk, hogy
a bíróság egy kiváló szorgalmas, képzett munkaerőt, tár-
sadalomunk pedig egy megyebeli intelligens tagot nyer.

— **Véglegesítés.** A vallás és közoktatásügyi mi-
nister Danes Samu nagyenyedi polgári leányiskolai igaz-
gatót s Király Miklós tanítót jelen állásukban véglegesí-
tette.

— **Megegyi tisztujítás.** A folyó hó 12-ikére kitűzött
restauracio alkalmából — a mint örömmel haljuk — az
eddig emliteteken kívül új kombinációk is kerülnek
forgslomba. Hosszu Emil pénzügyi fogalmazó a m. uivári
főszolgabírói állomásra folyamodik; mig Benedek Gábor
eddig pénztári ellenőr egy tekintélyes párt főlhívása és
biztosítása folytán a pénztárosi állomásra concurrel, mint
a ki a megyei admnistracio terén mind az elméleti mind
a gyakorlati qualificációt teljes mértékben bírja.

— **Hymen.** Halász Jakab kir. körjegyzőt, Gyula-
fehérvár egyik köztisztelött férfiat és nejét szép családi
öröm érte; kedves szép leánya Irén f. hó S-án tartja
esküvőjét dr. Gal Béla ügyvéddel.

— **A szegénytanulókat segélyező kör hölgyei**
váloban pártatlan ügyességgel és áldozatkészséggel tesznek
meg mindent, a mi a czélt elősegítheti. 100-nál több
szegény tanuló nyer az idén is rubát. De legalább még
vagy száz marad segélytelenül, oly nagy a szegénység.
Jó lelkű hölgyeink gyűjtenek, varrnak, szabnak, adakoznak
s ma — szombaton — is egy oly fényes sikerűnek igér-
kező thea estélyt rendeznek, minőt nagy városban is alig
hoz létre a gazdag társadalom. Es a jutalom, elismerés?
Öntudatuk adja.

— **Ferencz napját** e hó 2-án este fényesen ünne-
pelte meg Gyulafehérvár intelligentiájának egy kiváló
része Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester házában.
Ott volt Zorich várparanesnok, Csató alispán Török fő-
jegyzővel. Zsakó törvsz. elnök bírái nagyobb részével,
Csiki L. kir. ügyész, Papp kir. p. ú. igazgató, dr. Fo-
dor kanonok, Páll István. Arád Jakó tanárok, Halász kir.
közjegyző, a városi tanács, több előkelő ügyvéd, orvos,
gyógyszerész és polgár. A gazdag vacsora során Csató
alispán köszöntötte fel a köztisztelbetlen álló polgármestert,
ki viszont vendégeit, különösen a várparanesnok urat,
mint s katonaság és polgárság közti szivélyes viszony
képviselőjét éltette. A kitűnő étkek és borok, a jó pez-
gő hamar megoldá a nyelveket s oly vidám tóztáradat
kerekedett, hogy éjfel utánra is alig lett vége.

— **Özv. Zeyk Miklósné** ő méltósága, a szegény
sorsu tanulók felruházása czéljából kezembz 10 frtot volt
kegyes juttatni. Midőn ezen kegyadományak átvételét
a nyilvánosság előtt elismerem, — egyszerűen „sze-
gény sorsu tanulókat segélyező kör“-ünk nevében a kegy-
adományért halás köszönetemnek adok kifejezést. Nagy-
enyed, december 6. Szilágyi Parkas, köri elnök.

— **Nekrológ** M. Gy.-Monostori b. Kemény László a maga,
valamlut közeli és távoli rokonai nevében szomorodott szírvvel jelenti
felejtethetlen hű nejknek M. Gy.-Monostori b. Kemény Lászlóné szül.
Schaffhütt Herminának, f. évi december 3-án, életének 52-ik, boldog
házasságának 30-ik, évében, Budapesten, szívvelhűdés következtében
váratlanul történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f.
évi december 4-én délután 4 órakor tettekk kerepesi temetőben
örök nyugalomra. Az alsó-gáldi kastély derek, jölekkü urnójának
elhunyták vármegyénkben is őszinte részvételt fogadták.

— **A nagyenyedi indóház várótermét** nagyob-
bitják egy közfal lebontásával. Igen helyesen, mert ke-
vés vidéki indóház vaa, hol oly nagy közönség fordul
meg, mint ez enyedi. Sőt magát a pályaudvart is na-
gyobbítani kellene, mert sokszor feltorlódnak a szekerek,
s erre, ha a czukorgyár építése is valósul, még inkább
úv kilátás.

— **Gyászhir** Finna Istváné szül. Zakariás Róza mint már
özvegy neje, Giza, János m. kir. honvédhadnagy, Aladá, Klára és
Béla mint gyermekei, Finna Samu fájdalomtel szírvvel jelentik, hogy
a szeretett férj, gondos atya és hű rokon Finna István folyó évi
december 4-én. élete 59-ik, boldog élete 31-ik évében, nyolcz
hónapig tartott betegség ntán Maros Koppádonn bevezette földi pályá-
ját a hült tetemetek folyó hó 6-án, délelőtt 11 órakor tettekk kedvencez
szőléjébe, néhai szülei hamvadó porai mellé, örök nyugalomra. A
megboldogult előbb posta master, azután 1872 ben m. I. aljegyző,
majd Bethlen kollégiumi pénztárnok, Nagyenyed város rendőr taná-
csosa, végül a Balászfavi járás főszolgabírája volt.

— **Nyilvános számadás,** A nagyenyedi iparos ifj. önképző
és betegsegélyező egylete által folyó évi nov. 30-án rend-zett dalestély
alkalmával, összes bevétel voltjegyekből és felül fizetéséből 141 frt.
40 kr.; összes kiadás 86 frt 33 kr.; tiszta jövedelem 55 frt 07 kr.
felülfizetni sziveskedtek. id. Graef János, 2 frt, ifj. Gáspár János
1 frt 20 kr. Török Dániel, Tökés Imre, Székely János, Deli Odón,
Z. Szócs Sándor, id. Kun József, Liptai István Kolozsvárról, Jakab
Károly, Szócs Farkas, Szamenyai Márton, Kiss Károly, Túzes Árpád,
ifj. Cirner József, ifj. Kobori János Utvarhelyről 1—1 frt. Ince
István, 80 kr. Halászi József, Baláz János, Mátyás Sándor, Czeiler
Ede, Graef Béla, ifj. Lőrincz Károly, Lőrincz István, Török János
Máthé István, Csizsár János, Beneklek Károly; Mátyás Lajos, Mezei
Károly, Szegely János, Hopko Gyula, Ürmösi Gyula, Sombori Sándor,
Albrektovich Alfred, 50—50 kr. Dobos József, Szántai József, Dunai
Albert, 40—40 kr. ifj. Ruz József, 30 kr. Szatmári József, Tar Imre,
Kovács Sándor timár, Horváth József, id. Cirner József, Török B. er-
talan, Osztrovski Mihály 20—20 kr., Demeter József, Villersdólfér
Antal 10—10 kr., Fogadják a felül fizetők az egylet kiváló közö-
netét. Nagy-Enyed 1889. dec. 5. Ince István v. b. elnök.

KÖZGAZDASÁG.

A trágyázás.

A trágyalé vizzel higitva a legkitűnőbb javítószere
a legelők s kaszálóknak, A kertészetnél meg épen nél-
külözhetlen.

A talaj irányadó fizikai és kémiai tulajdonságai nál láttuk, hogy nem minden talajra hordhatjuk ugyanezt a trágyát. Ebből az következik, hogy a sertés trágya nem szabad az istlaltó trágyával összerakni, ha trágyázni való heves földünk van.

Viszont ha hideg földet akarunk javítani megfelelő mennyiségű lótrágyát kell készletben tartanunk. Ha pedig laza talajt akarunk kötötté tenni szalmás trágyával kell rendelkezni, és az olyan gazda, a ki ismeri földjének az összetételét, az egyes táblák természetét, bizonyára azon lesz, hogy minden táblának megfelelő trágyával bírjon, a mi nem valami nehéz dolog, ha meggondoljuk hogy a trágyázás bizonyos turnusokban történik. Így aztán elkészíthetjük a trágyát egik évről a másikra.

A ki így kezeli a trágyát, a turnusokat pedig rendszeresen megtartja, a talajmivelésre kellő gondot fordít az sohasem fog arról panaszkodhatni, hogy földjei nem teremnek, természetesen jól kifejtelt vetőmag használatával mellette.

Hogy azonban elegendő trágyája legyen, szükséges hogy megfelelő számú állatokat tenyészessen.

Az már most a kérdés, mikor hordja a trágyát? Erre nézve nincs szabály nálunk. Hordják azt derűre-borura az év minden szakában, tekintet nélkül az időre vagy más egyéb valamire.

Hát ez nem jól van így. A trágyahordásra legalkalmasabb a tél és pedig nemcsak azért, mert akkor mas dolog alig akad a gazdaságban hanem azért, mert akkor a levegő vízgőz tartalma maximális fokozatán van, a párolgás a minimumra száll alá. Ez egy. A másik pedig az, hogy az olvadó hó a trágya értékesebb részeit lemossa s egyenesen itatvan át a földet, ez a legkínzóbb dispozicióban kerül a magvak befogadása s kicsiráztatására. A felbomlása is hamarabb menő végbe, a fejlődő növények dusan táplálkozhatnak.

Hogy azonban a föld igazán meg legyen trágyázva, szükséges, hogy a kihordott trágyát egyenesen teressük szét. A hol pedig kupacokba rakják, ott olyan közel legyenek a csomók egymáshoz, hogy a köztük levő terület szintén egyenesen legyen beterítve. A kupacokat hosszabb ideig esomóban hagyni nem szabad, mert alattuk a föld dus abban trágyázódnak meg a környék területnél, a vetés nagyon buja lesz, esetleg meg is dőlhet.

Akarmelyik más időszakban trágyázunk, rögtön szánjuk alá, hogy a talaj erjedési folyamata, a trágya felbomlása minél előbb végbe mehessen, a szél, hó ki ne száríthassák. Mert nem az a fődolog, hogy sok trágya legyen a földön hanem az, hogy az abból áthasonítható részből ne menjen kárba semmi.

Különböni mi a trágyával nemcsak az ásványi anyagokat akarjuk pótolni, hanem a talaj légenytartalmát van, is növelni. Ez részben a felszálló gőzökben foglaltatván ezek megköltése fő fontossága s ezt csakis azonnali alászántással tehetjük meg.

A talaj légenytartalma növelésének egy másik módja a zöld trágyázás, mely ezéla a pillangós virágukat: bab, borsó, búkköny stb és a szeradellát használják. Ezen enővénynek t. i. igen sok légenyt tartalmazván, virágzá előtt, ha alászántják, tetemesen növelik a talaj nitrogén tartalmát.

A trágya kihordása ez közölhető tehát őszszel, télen, tavaszszal, de nyáron nem. Mert ekkor rontjuk a levegőt a trágya pedig erősen kiszárad. A magam részéről csak akkor trágyázunk nyáron, ha valami okból nem szánt-hatván valamely táblát, ez annyira k iszáradt, hogy eke nem fogná. Ekkor az az eltérgetett trágya alatt meg izzad, megpuhul és könnyen munkálható. Más esetet nem tudok, mely a trágyának nyáron való kihordása mellett szólanak.

Dombos, hegyes vidéken, hogy a tavaszi áradás a trágyát az amugy is szegényebb felsőbb helyekről az alacsonyabban fekvőkre ne hordassa, a felsőbb helyeken a trágyát kihordása után szonnal alászántják. Ha pedig ezt nem tehetik, akkor az egészet egy nagy halomba rak-ták s csak akkor hordják szét, mikor azonnal alá is szánthatják.

A trágyázás harmadik neme a fektelés (esztenázás), mely tavasztól őszig eszközölhető ott, a hol juhállomány van a gazdaságban. Abból áll az egész, hogy a falkát az ugar egy helyén halatják. Hogy azonban egy-egy hely túlságosan trágyáztott ne legyen, a fektetést azonnal más helyre kell áttenni, mihelyt a fektetett hely fekete színűvé lesz.

A mostan követett eljárás nem jó, mert nincs benne rendszer. Addig halat a juhász egy helyen, a mig neki tetszik. Ennek következtében az az egy hely túlságos kóvér lesz, a rajta kívül eső terület pedig egészen sovány marad.

Ez negyedik módja a trágyázásnak a mesterséges trágya alkalmazása. Ez mindenesetre kitünő s hatásában többszörösen kifizeti magát. De mielőtt alkalmazását ajánlanám, nem hallgathatom el egy megjegyzésemet, azt t. i., hogy a magyar gazdának annyi a trágyája,

hogy neki mesterséges trágyát sohasem kell venni. A baj csak az, hogy nem tud a trágyával bánni. Ott kal-lódik az el udvarának valamely szögletében, kilugozva az eső, megpörkölte a nap heve s összetaposva a jószág által. A leve, pedig oda folyik, a hová folyhat. Gyakran a kut vizébe, örökre elrontván azt. Sarat csinál az istá-ló előtt, körömfáját okozván a ki és bejáró jószágunk. Az Alföldön meg éppenséggel tüzelőszerű használják tözeg gyanánt. Így pusztítják a szalmát is.

Oláh testvéreink is így bánnak a trágyával és még-s panaszkodnak rossz eszt endőről.

A legkínzóbb trágyának meg éppenséggel semmi hasznát nem veszik. Értsem az emberi eszkrementumot. Indiában a kerti talaj javítására kizárólag ezt használják, Oseh-, Morva-, Olasz-, Francia- és Angolországban szintén még pedig vízzel felelesztve. Az egészet t. i. egy hordoba gyűjtik, bűzét ráhintett földel megköltik, vízzel felelesztik és a földekre hordva kiloesolják. Ez által Anglia 200, Francia ország 180 millió forintot takarít meg évenként. Mi meg csak kerek számban 80 milliókat kallóztatunk el emberi eszkrementum alakjában. Valóban gavalér mázió vagyunk, csak azt ne kiabálók, hogy szegényedünk.

(Egy ember évi ürülékét 5 frtra becsülve, 16 mil-lió ember ürüléke 5 x 16,000,000=80,000,000).

Az emberi trágya után említhető első sorban a madarak trágyája, mely „guano“ név alatt ismeretes, s mely, dus légeny tartalmánál fogva a legkínzóbb. Fájdalom erre nálunk ép oly kevés gondot fordítanak, mint az emberi ürülékre. Pedig, ha összegyűjtenék, minden gazdaságban akadna egy jó csomó.

Felelős szerkesztőség:

DR. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Hirdetmény.

4024 1889 szám közlg.

A váradi ház azon bolt helyisége, mely jelenleg Werner Ida kalapüzletét foglalja magában 1890 évi Szent-György napjától kezdve 3 egy-másután következő évre nyilvános írás és szóbeli árverésen december hó 11-én délelőtt 10 órakor a városi tanácsi irodában kifog adatni.

A városi tanácsból.

Nagyenyeden, 1889 évi november hó 27-én.

Kovács Gyula,

(2-2) polgármester.

Sz: 3353. — 1889.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehérmegye magyar-igeni szolgabírói járásába kebelezett Magyar-borosbocsárdi körjegyzői állomás lemondás folytán üresedésbe jővén, be-töltése czéljából mellyel

1. 400 forint fizetés
2. 63 frt 50 kr szállás illetmény
3. 78 frt irodai átalány
4. 22 frt nyomtatvány díj
5. 80 frt küldőnéz díj
6. 7 öl tüzifa átalányban egybe kötve pályázat

hirdettetik.

Felhívom a pályázni ohajtókat, hogy 1883 évi I. t. 6. § ban előirt okmányokkal felszerelt folyamodványaitak folyó évi december hó 27-ig bezárólag alólirhoz adják be, mert a később beérkezettek figyelembe nem vétetnek.

A választás folyó évi december hó 28-án d. e. 9 órakor fog megtartatni a magyarborosbocsárdi körjegyzői irodában.

Magyarigeni járás főszolgabírója.

Magyarigenben, 1889 november hó 23-án.

Köblös Miklós,

főszolgabíró.

Sz. 23 21/7889.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság által közzététetik, hogy

a kir. postakincstár végrehajtónak Kummerlender József végrehajtást szenvedett ellen 504 frt 52 kr. tőke, ennek 1881. évi nov. 12-től járó 8% kamatai, 31 frt 93 kr. eddigi, 8 frt 60 kr je-lenlegi és ezutáni költségek a jár behajtása végétt a topánfalvi já-rásbírószág területéhez tartozó Offenbánya községi 412. sztkben fog-lalt következő ingatlan törhaszonélvezeti és épület tulajdonjoga 1. sz. 495. hrsz. kert 520 becsért. 52 frt bántp. és tartozékai Offenbánya községben a község házánál megtartandó nyilvános bírói árverésen 1890. évi január hó 31-ik napján d. e. 10 órakor

becsáron alól is, a becsár 10 %-ának a bírói kiküldötti kezéhez leendő előleges letétele mellett el fognak adatni.

Vevő a vételárnak felét 15 nap alatt, más felét az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt és ugyanazon naptól számítandó 6% kamatokkal együtt a gyulafehérvári kir. adóhivatalnál 39425. számú I. M. letéti szabályrendelet értelmében köteles lefizetni.

Ezen hirdetményen kibocsátott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóság s Offenbánya községi előljárásnál tekinthetők meg.

A kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóságtól.

Abrudbányán, 1889. évi október hó 2-án.

Gelei, kir. járásbíró.

Ny. Wokál Jánosnál Nagyenyeden 1889.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönségnek szives tudomására hozni, hogy a helybeli piacon 6 év óta

Bodola és Vajda

czég alatt fennálló

férfi-, női- és rövidáru-divat üzletet

minden terhei és követeléseivel együtt átvettem melyet ez időtől fogva törvényszékiileg bejegyzett

Vajda Péter

czég alatt tovább fogok folytatni.

Az eddigi czég iránt tanusított bizalmat meg-köszönlve, kérem azt a jelenlegire is átruházni. Törekvésem oda fog irányulni, hogy a n. é. kö-zönségnek bizalmát megnyerjem, és szakmámba vágó igényeinek megfelelehessek.

Jelen téli évadra jól felszerelt raktáramat becses figyelmébe ajánlom.

Nagyenyed, 1889. december 1.

Kiváló tisztelettel

Vajda Péter.

Temetkezéseket elvállalok a legjutányosabb árak mellett

Érez- és fakoporsó a legnagyobb választék-ban raktáron van. (2-2)

Szám 2754/889.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

Az abrudbányai kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság által közzététetik, hogy

Dr. Todea Absolon végrehajtónak, Baden Stefan Soleafa és neje Loicu Ilina végrehajtást szenvedők ellen 160 frt tőke, ennek 1884. július 22-től járó 8% kamatai, 45 frt 30 kr. eddigi költségek s jár. behajtása végétt a topánfalvi kir. járásbírószághoz tartozó Lupsa községi 104. 151. sztkben foglalt következő ingatlanok az 1881. évi IX. t. cz. 156. §-a értelmében egészen.

Sorszám	Helyrsz.	Tárgy	Kikialt. ár	Bánatpénz
104. számú telekjegyzőkönyvben.				
1	429.	kaszáló	4-—	—40
2	435.	szántó	1-—	—10
3	425.	kaszáló	26-—	2-60
4	444.	házhely	} 7-—	—70
4	445.	kaszáló		
5	478.	kaszáló	} 31-—	3-10
5	481.	legelő		
6	482.	legelő	8-—	—80
7	546.	szántó	1-—	—10
8	985.	kaszáló	2-—	—20

és tartozékai Lupsa községben a község házánál megtartandó nyilvános bírói árverésen

1889. évi december hó 30-ik napjának délelőtt 10 órakor becsáron alól is, a becsár 10 %-ának a bírói kiküldötti kezéhez leendő előleges letétele mellett el fognak adatni.

Vevő a vételárnak felét 15 nap alatt, más felét az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt és ugyanazon naptól számítandó 6% kamatokkal együtt a gyulafehérvári kir. adóhivatalnál 39425. számú igazságügyminiszteri letéti szabályrendelet értelmében köteles lefizetni.

E hirdetményen kibocsátott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen telekkönyvi hatóság és L u p s a községi előljárásnál tekinthetők meg.

Az árverési kérés költségei 1 frt 50 krban állapittatnak meg.

A kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóságtól.

Abrudbányán, 1889. évi szeptember hó 25-én.

Gelei,

kir. járásbíró.

Haszonbéri hirdetés.

Pávay V. Elek magyar-csesztvei tagosított és magyar-bagói, kitünően mivel

tanyai birtoka

minden felszerelvényei, igás marhái, juhái, disznói és szórt veteményeivel együtt a z o n n a l

haszonbérbe adandók.

Ertekezhetni a tulajdonossal Magyar-Csesztvén. (1-2)

Gelei, kir. járásbíró.